

No  
134



**SCHEIBER HUGÓ  
JAZZ-BAND, 1927 KÖRÜL**

*DAGUERRE  
Chicago*

# Nº134

## SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)

Jazz-band, 1927 körül | Jazz-band, around 1927

Gouache, pasztell, papír | Gouache, pastel on paper, 35 x 54,5 cm  
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Scheiber H.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| Molnos Péter: Scheiber Hugó FESTÉSZET A JAZZ RITMUSÁBAN,  
Kieselbach Galéria, 2014, 364. oldal

Kezdő ár | Starting price: 5 000 000 Ft / 13 158 EUR  
Becsérték: 8 000 000 – 12 000 000 Ft  
Estimate: 21 052 – 31 579 EUR





1. Scheiber Hugó  
Fotó: MNG Adattár, ltsz.: 7216/1954/2



## A KRÓNIKÁS

Scheibert társadalmi helyzete és életkörülményei a nagyvárosi krónikás szerepébe helyezték. Édesapjával címfestéssel keresték a 11 fős család számára a kenyeret. Cégérek, vagy a Práter mutatványos bódéinak díszítésekor már gyerekfejjel olyan élményekben volt része, amelyeket más művészek csak vonzódásuk és választásuk által fedezhettek fel. A cirkusz, a vurstli világot közvetlenül élte át, és később a bárók, lokálok életét megörökítő képein is ez a személyes tapasztalat tükröződött. Páratlan rajz tehetséggel megáldott ember volt, aki a hosszú kidolgozás helyett gyors egymásutániságban virtuóz módon vetette papírra festményeit, rajzait a két világháború közt zaklatottan nyüzsgő, fejlődő nagyvárosi élet krónikásaként.



2. Scheiber Hugó: Jazz-zeneszék

## JAZZ

Az 1920-as években járványszerűen terjedt Nyugat-Európában a jazz, a háborúban elfáradt európai közönség valósággal belevetette magát az izgalmas, kábitó ritmus-orgia. Kávéházak és „music-hallok” egymással versengve szerződtették az amerikai fekete zenészeket. A lokálok világában otthonos Scheiber Hugó elsőként közvetített az új divatról. Már 1923-ban az Alkotás-Művészklubban kiállított művei között ott szerepel három fekete zenészről készített rajza. Scheiber, a hozzá oly közel álló alkotói improvizáció zenei megfelelőjét találta meg a jazzben: „Hiába beszélnek új klasszicizmusról, - jazz-band szól ma mindenütt.” (Lyka, 1929, 168.)



## BERLIN, A METROPOLISZ

Scheiber 1924–28 között Berlinben a Der Sturm kiállító helyiségében öt alkalommal állított ki. Herwarth Walden az 1910-től működtetett Der Sturm folyóirat köré szervezte az általa felfedezett, vagy fontosnak tartott művészeket. Szobájában Marc Chagalltól Péri Lászlóig, galériájában az izmusok képviselőitől a legkülönbözőbb művészi törekvésekig mindent bemutatott. A világváros pulzáló, látványos fejlődése a kortárs művészeket utópisztikus elgondolásokra serkentették. Az expresszionista film egyik kiemelkedő munkája, Fritz Lang 1926-ban készített Metropolisza Berlinről szól. A korántsem pozitív jövőt jósó elképzelések egy puffadó nagyváros nyomasztó léte ellen tiltakoznak. Szociális ábrázatának ijesztő dekadenciáját mutatják be Georg Grosz antifasiszta szemléletű illusztrációi is.

Scheiber képei azonban apolitikusak, szinte már feltűnő módon azok. Nem áll szándékában kritikai élel beszámolni az őt körülvevő eseményekről. A riporter rajzoló nyitottságával közlekedett a metropoliszban, s úgy tűnik, a semlegességgel vállalt pillanatnyi örömek és esztétikai élmények stílusparádéja Herwarth Walden érdeklődését szintén felkeltették.



3. Scheiber Hugó: Szaxofonos

## STILÁRIS MEGKÖZELÍTÉS

A művész, aki állandóan mappával a hóna alatt keresi a témát, az elkapott pillanathoz mérten változtatja kézigéjét is. A korszakokhoz kötődő stílári jegyek változóak, portréinál és önarcsképeinél még jobban a belső élménytől függenek. Állandó témái a cirkusz, a színpad, a bár, a tánc és a zene intuitív megjelenítéséhez azonban nélkülözhetetlenné vált a futurista képalkotás elsajátítása. A mozgásban, ritmusban kifejeződő élményeket dinamikus szín- és formaismétlésekkel, lendületes ecsetkezeléssel érzékeltette. Scheiber a „sturmos” időszakban tér át teljességgel a síkszerű előadásmódra. Képünk alapszínekből összeállított, ismétlésekre épülő kompozíciója a 20-as évek végének stílusjegyeit idézi. Scheiber kivágott papírmaszkszerű arcait, vigyorgó fekete alakjainak a jazz lüktető erejére rimelő mozdulatait a Tamás Galéria 1931-es katalógus bevezetője „a jazz-zene töredezett ritmusára mozduló testek hullámzásával, az attitűdök ismétlésével, a reflektorok fény páriainak egymást keresztező játékaival” jellemzi.

